

RODOLJUB.

Izhaja 1. in 3. soboto vsakega meseca ter stane za vse leto 80 kr., za pol leta 50 kr. — Za oznanila plačuje se od dvostopne petit-vrste 8 kr. če se enkrat tiska; 12 kr. če se dvakrat, in 15 kr. če se trikrat tiska. — Večkratno tiskanje po dogovoru. — Naročnina in inserati blagovolijo naj se pošiljati „Narodni Tiskarni“ v Ljubljani, vsi spisi in dopisi pa uredništvu „Rodoljuba“. — Pisma izvolijo naj se frankirati. — Rokopisi se ne vračajo.

Luteranska dôba na Slovenskem.

V teh gospodarskih razmerah, opisanih v zadnji številki, stopi v 6. in 7. stoletji mej Nemce in Slovane katoliška cerkev. Kralji in drugi mogotei pokličejo katoliške duhovnike iz Italije, in z njimi nastopijo novi gospodarji. Duhovenstvo dobi velikanska posestva. Denarja tedaj ni še bilo, premoženje je obstajalo v tem, kar je kmetija dala v živilih in drugih stvareh. Vse se je pri hiši napravilo.

Ti duhovniki so kmalo videli, da morajo veliko sveta in na njem živečih kmetov dobiti v last, če hočejo dobiti moč nad ljudmi v roke in dobro živeti. Duhovniki so se držali kraljev ter veleposestnikov. Ti so jim dali veliko sveta s kmeti na njem, in skrbeli so duhovniki, da so zadnje ure tedanjih bogatašev dobro porabili. Veliko je še bilo host in družega še ne zasedenega sveta. Tudi v istem času posamezen človek ni dosti opravil. Že zgodaj vidimo, da so moški, ki so šli velike hoste sekati, živeli radi skupno, ker skupno so lahko uspešnejše delali s tedanjim neukretnim orožjem. Iz teh skupin nastale so samostanske bratovščine in samostani. Poslopja so se sezidala, in nastale so grajščine samostanov. V te samostane so šli oni, ki niso hoteli težko delati in pozneje, ko je svet že bil zaseden in ni bilo dobiti zemljišč, vsi oni odveč ljudje, ki niso hoteli iti mej grajske vojaške hlapce. Tudi ženstvo se je tako družilo v samostanih. Povod tega druženja tedaj ni bila bogaboječnost, misel na posebno pobožno življenje, ampak samostani so bili gospodarsko združevanje v dosego boljših gospodarskih uspehov ter iskanje varnega zavetja pred nevarnostmi tedanjega sveta. Zemlje je bilo dosti razdeliti, kralji in veleposestniki so bili zadovoljni, da se je obdelala, da so hoste padle, ter močvirnata tla se spremenila v rodovitna polja. Ti ljudje v samostanih pa seveda niso smeli se ženiti, ko so si delo uredili. Dali so si tudi poseben red, po katerem so bili vsi redovniki primorani živeti, vsaj na videz. Za zakonske otroke ni bilo prostora v samostanih. Samostani so tudi privabili na svoja zemljišča kmete z ženami in so potem tako gospodarili, kakor plemenitaši na svojih veleposestvih. Za okraj svojih velikanskih posestev imeli so ti samostani tudi civilno in krvavo sodišče in so dobivali desetke, potrebna dela so se izvrševala po kmečki tlaki. Samo redovniki so se boljpečaliz upravo, s sodiščem in cerkvenimi opravili; ko so pa že precej obogateli, pa z veseljem življenjem. — S kratka, urejeno je bilo vse to tako, kakor kaka zdajšnja vojska. Kralji, maršali, obersti,

majorji, manjši častniki in velika množica prostakov-kmetov, ki so trda dela opravljali, — drugi pa so komandirali — ter zase jemali najboljše kose, dočim kmet je imel navadno menažo ali pa še te ne. — V tem gospodarstvu si je katol. cerkev pridobila velikanska bogastva. Najboljše kose zemlje si je znala pridobiti v svojo last in nakopičila je družega premoženja, kar ga je svet sedaj imel. (Še danes se lahko vidi, da so samostani v najboljših legah zemlje; glej našo Zatičino, Pleterje, Bistvo, samostan pri Kamniku, Zajčji samostan pri Konjicah itd.) S tem in s trdno zvezo duhovenstva pod škofi in papežem zavlada je nad vsem tedanjim nemškim in slovenskim svetom v obližji Nemcev.

V času, ko se to kmetsko gospodarstvo razvije, nastanejo, kakor smo že povedali, tudi mesta. Meščani, trgovci in rokodelci si ne morejo pridelati živil sami, nego jih dobi na kmetiji potom menjave proti svojemu blagu. Menjava stvari proti stvari je težavna; ljudje dobijo sredstvo v zlatu, srebru za to menjavo, denar se rodi. Meščan kupuje od kmeta, kar se da in nakupljeno zopet razpečava, seveda z dobičkom. To ga dela bogatega. Plemenitaši, škofje, samostani hočejo tudi delež od teh meščanskih dobičkov. Dolgotrajni boji se bijejo za to mej meščani in fevdalno gospodo. Najzadnje odpravi meščan to kmetsko gospodo iz svojih mest. Meščan bogato živi. Dosti dobičkov ima, lahko več troši. Gospoda na gradovih, v škofijah, samostanih hoče tudi vse to, imeti kakor meščan. Da se vse to dobi, treba v mestu svoje pridelke prodati, ali denar drugače dobiti. Grajščaki sami dozdej niso obdelovali svojih polja, kmet jim je dajal, kar so rabili. Zdaj so začeli v svrhu večjega pridelka svoja posestva tudi sami obdelovati in če se je le dalo, vzeli so kmetom kaj zemljišč nazaj. Tlaka je bila že kmalo v prvih stoletjih tega gospodarstva upepljana, a ta še ni bila huda, ker ni bilo treba dosti pridobiti. Ali zdaj, ko je veleposestvo samo začelo obdelovati zemljišča, je je bilo več. Tako so večje potrebščine silile gospodo na kmetih, da kmeta hujše izkorišča. Odslej naprej delal je kmet hudo tlako, zraven je moral še plačevati ob ženitvi, ob smrti, sodniške opravke in imel veliko družih plačil. Gospoda svojih pisarjev ni plačevala; ti so si sami plačilo dobivali, in seveda je bil kmet za nje tvarina izžemanja. Mesta so se razvijala in lepšala. Meščani so vse mogoče udobnosti življenja iznašli. To je vleklo grajsko gospodo v mesta in tudi višje duhovenstvo. Vsaj po zimi je rado v mestu živelo. Seveda so se hoteli v blišču in bogastvu z bogatimi meščani meriti ti plemiči, škofi in kanoniki. Ali njihova po-

sestva niso toliko nesla. Torej so kmeta natvezavali in iskali povsod svoje profite. Da kmet sam kaj ne profitira, moral je ponuditi prej svoje blago grajskim oskrbnikom na prodaj. Goljufali so reveža, kjer se je dalo. Njegove najboljše sinove in hčere pa je zbral grajščak za delo v grajščini. Bilo je vsako leto novačenje za take posle, kakor zdaj za vojaštvo. Kmet je v najboljšem vremenu moral na grajsko tlako, sebi je le delati mogel ob deževnem vremenu, ali po noči. Seveda mu je moral grajščak bajto popraviti, dati vprežno živino tudi zrna, če je bila slaba letina, ali to vse mu je spolnjeval le v najmanjši meri. A grajščak, in v tem je bil tudi samostan mu jednak, je imel delavce ter vprežno živino zastonj; lahko je bilo tako gospodariti. (Dalje prih.)

Za negotovimi nameni.

Slovaški spisala L. Podjavorinska.

»Ne govori mi tega, Samko!« vzdihnila je nekako žalostno, »saj vem, da lažeš! Ti si bogat — jaz pa sem uboga in, nikdo me nima rad . . . Dekleta se me ogibljejo, a mladeniči se mi še posmehujejo povrh . . .«

»Kaj vedo ti — bedaki! Ne jemlji si tega k srcu, ne maraj za nje, Zuzka. Toda jaz se ne smejem — saj me poznaš! Stokrat raje bi se razgovarjal s teboj nego z Dorko, s kojo bi se na jesen imela vzeti.«

»Kdo je ta?« vprašala je Zuzka naglo.

»I nu, Kališkova hči; veš, mati ji je botra ter ima par stotakov po materi. Ona mi je dala to-le pero za klobuk,« pokazoval ji je Samko.

»No, vidiš; Dorka ti daje peresa, ti pa se razgovarjaš z drugimi. Jezila se bo!«

»Prav nič ne maram, če se tudi razjezi,« nadaljeval je Samko; »saj od tega bi imela le ti dobiček: prišel bi k vam.«

Zuzka se je glasno nasmejala ter se mu približala, ne pustivši pri tem z njenjegovega lica svojih črnih magnetiških očij. Samko se je zgrozil pod uplivom tega pogleda; obrnil se je k njej, hote ji nekaj povedati, toda med tem se je okno naglo odprlo, in v njem se je prikazala razkodrana Mikulova glava.

»Kdo je tu, Zuzka?« zakričal je resno, trudeč se, zagledati v temi vasovalca, »pazi naj, da ga ne oplazim!«

Zuzka je s smehom pokimala Samku z glavo ter zginila skozi nizka vežina vrata.

»Spat, Zuzka! kje se potikaš? Pazi drugokrat, da sam ne pridem po te.«

Zuzka je pripravljala v veži ležišče ter ni mnogo marala na očetove stroge besede. Bila jim je privajena. Oče jo je imel v svetu vedno na očeh ter jo često kaznoval.

»Oh, ta bedak!« nasmehnila se je še takrat, ko je že tema zavladala v mali hišici: »on me zares ima rad — on me bo imel rad tudi v prihodnje — toda tako smešen je! Naj bo; ko bi le še prišel drugič, da bi se vsaj ta Dora in njegova mati le prav razjezili.«

V njeni nepremišljeni glavi so jele rojiti misli ter švigati po njej druga za drugo, kakor nekake slike. Med njimi je bila tudi slika, predstavljajoča nožarja Štefana, tega »klateža«, s katerim je bilo tako prijetno plesati tam v dolnjezemski čardi, pri brenčečih goslih — —

III.

Prijetni pomladni dnevi so se spremenili v vroče leto. Trava na golem griču, nad Mikulovo kočjo, je zarumenela pod solnčnimi žarki, in grič je postal še pušnejši. Toda v hiši, stoječi pod njim, se ta dva meseca ni nič spremenilo; stene so bile prav takó odrte, kakor pomladi, in streha isto takó raztrgana. Samo predec se je še bujnejše razpredel na njej. Saj tudi nikomur ni prišlo na misel, popravljati to kočjo. Mikula ni maral, ko bi bila tudi razpadla. Le njegovi ženi so se vsikdar zarosile oči s solzami pri pogledu na kočjo. »Ne maramo za njo, a vendar je škoda, zapustiti jo tako. Pri dobri popravi bi še Zuzka mogla imeti v njej zavetje. Sedaj pa, ko midva stara umreva, ne bo imela revica kam položiti svoje glave.«

»Eh, čemu se toliko brigaš za njo!«, oglašil se je navadno Mikula; »za koga pa pridelujeva, če ne za njo? Zuzka bo imela dva tri stotake, pa si za ta denar lahko kupi drugačno hišo, kakor je naša.«

Toda Mikulovo niso pomirile te besede. Ona bi bila vendar rajše videla svojo hčer v stalni hiši, nego da bi se klatila po svetu, ali ne imela svoje strehe. Že ji je teklo jedenindvajseto leto, in čas bi že bil, da bi se omožila. Toda Zuzki to še na misel ni prišlo. Spočetka se ji je zdelo, da bi z veseljem sprejela Samkovo ljubezen, kakor bi si bila želela biti njegova žena; toda od nekaj časa zopet zdi se, kakor bi ji omrzelo njegovo obiskovanje; še ogibala se mu je. Njeni stariši, doznavši, kako govoré o njih po vasi, so slutili, kako težavno bi bilo za Samka, nagovoriti mater, naj jo sprejme za njegovo nevesto. Zató tudi niso prigovarjali hčerki, naj bi poskušala dospeti na Melanov dom, dasi sta si to oba srčno želela. Zuzka pa je bila pri tem zelo čudna: spočetka ji je napravljala Samkov prihod veselje, sedaj pa ga odbija jako hladno.

Mikula je spremenil svojo sobo v delavnico. Na peči, čelesniku in pod posteljo je bilo naloženo vse polno žlic pa večjih in manjših košičkov in mešalnikov. Sredi sobe je stal strugarski stroj, po tleh med treskami in stružlinami pa noži in dletva. Bilo je sicer bolje delati kje pod šupo, toda kočja stoji sama, brez gospodarskih suhot, in ni niti za dlan s streho pokritega pri njej. No, saj jim ta nered v hiši ne dela napotja; spijo v veži na tleh, južinajo pa navadno na pragu. Ugodnostij niso vajeni; dasi prebivajo tukaj že osem tednov, imajo vendar po hiši vse kakor v skednju. Mikula ne drži mnogo na hišni red; Mikulova se ga je odvadila, a Zuzki niti v misel ne pride, da bi imelo biti drugače. A čemu bi jim tudi bilo pohišno orodje? Danes so tu, jutri utegnejo pa biti Bog vé kje. — — (Dalje prih.)

Politični pregled.

Položaj. Velika kriza, ki je nastala zaradi nagodbe z Ogrsko in ki je trajala več tednov, je bila minolo soboto poravnana iz lepa in sicer na ta način, da je bilo sklenjeno, naj se na Ogrskem uveljavi nagodba s parlamentom, v Cislitvanski pa s § 14. Nagodba, katero sta dogovorili obe vladi, je za nas tako slaba, da slabša ne more biti. Zopet smo na milost in nemilost izročeni Madjarom in to do konca l. 1907., potem pa bodo Madjari pretrgali zvezo z Nemci in ostane naša državna polovica na cedilu.

Kaj sedaj? Vlada je z rešitvijo nagodbe zadobila svobodne roke. Ali porabi sedaj priliko, da reši notranji razpor v naši državi. V obče se sodi, da to stori in sicer na ta način, da uveljavi za češko poseben jezikovni zakon, potem pa da zopet skliče državni zbor. Če poneha obstrukcija, bo dobro, če ne poneha, se drž. zbor pošlje domov in vladalo se bo s § 14. Z druge strani se izraža mnenje, da temu ne bo tako in da vlada po uveljavljenju nagodbe in jezikovnih naredb odstopi.

Francija. Za Francosko republiko so nastali težki časi. Izkazalo se je, da je bil Dreyfuss po nedolžnem obsojen na do smrti zapor na samotnem otoku. Najvišje sodišče je to razkrilo in s tem zadalo silni udarec francoskim klerikalcem, ki bi bili radi s pomočjo vojske strmoglavili republiko in jo nadomestili z monarhijo. Jeza klerikalcev in ž njimi združenih plemenitašev je bila tolika, da so nedeljo teden celo uprizorili napad na predsednika republike. S tem so izbili sodu dno. Zdaj se je oglasilo ljudstvo in je uprizorilo velikansko demonstracijo za republiko in proti klerikalcem, a tudi v poslanski zbornici so se združili republikanci in so strmoglavili ministrstvo. Novi vladi je na čelu resničen in pošten republikanec, ki bo že zatrl izdajalsko počenje klerikalcev in plemenitašev.

Mirovni kongres v Hagu, kateri je bil sklican na željo ruskega carja, zboruje že dlje časa, a kaže se od dne do dne natančneje, da ne bo imel prav nobenega vspeha.

Domače in razne novice.

Osebne vesti. Notarski kandidat dr. Andrej Kuhar je imenovan notarjem v Žužemberku, notarski kandidat Anton Galle pa notarjem v Logatcu.

»Mica Kovačeva — pila nič plačala« — poje stara narodna pesem in prav kakor tista, Mica delajo kranjski klerikalci. Zadnjih ljubljanskih občinskih volitev se je udeležila tudi klerikalna stranka s škofom na čelu. Da je grozovito pogorela, je že znano. Pri volitvah je seveda navduševala svoje pristaše s pivom in vinom, z golažem in ajmohtom. Vse je bilo pijano, seveda na katoliški podlagi, a ko je prišel čas volitev, so se klerikalci potuhnil in niso hoteli nič plačati, ne gostilničarjem, ne fijakarjem. Gostilničarji pa so rekli: »Pil bi vsak hudič, plačal pa nič« in vložili so tožbo. Jednako so klerikalci napravili pri delavski slavnosti 28. maja. Ker njihovi ajmohtarji ne znajo peti, lazili so okolu družih pevcev, naj pojejo pri podoknici škofu in kumici krščansko-socialne zastave. Obljubovali so pevcem

dobro plačilo. Nekateri pevci jim niso zapupali in so rekli: denar na mizo, potem pojemo. Kislih obrazov segli so klerikalci v žepe in plačali. Drugi pevci niso bili tako previdni. Zanašali so se na poštenje klerikalcev in potrpeali za plačilo. Pa čakali bodo še dolgo. Zdaj sicer tirjajo svojo plačilo z vso odločnostjo, a klerikalci jim kažejo svoje prazne mošnje in nečejo plačati, tako da pride do tožbe. Kaj niso ti klerikalci res poštenjaki. Fej!

Sejmišče v Žireh. Deželna vlada je ustregla želji obč. sveta v Žireh in je predstavila sejmišče iz katastrske občine Žiri v katastrsko občino Dobračevo.

Kupčija usmiljenih sester ljubljanskih. V ljubljanski bolnici dela red usmiljenih sester prav dobro kupčijo, a to mu še ne zadostuje. Zdaj je kupil ta red na kočevskem premogokop. Tam se bo na račun teh pobožnih ženic premog kopal. Pa naj še kdo reče, da prva stvar pri klerikalcih ni lakomnost. Lakomni so kakor sibirski volkovi in nikoli ne morejo dosti nagrabiti.

Občinske volitve na Notranjskem in Vipavskem niso klerikalnim izsesovalcem ljudstva prinesle pričakovane sreče. Upali so pač na zmago, toda čakali je niso. Klerikalstvo propada — to se je pokazalo zadnji čas. Pokazalo se je najpoprej v Trnovem pri Il. Bistrici, kjer kraljuje kaplan Rudolf. Ta je imel dosti časa ob čino v rokah, a ljudje so se naveličali njegovega počenjejanja, spoznali so, da jih klerikalizem tira v pogubo in zato so dali Rudolfu slovo in se zopet zbrali pod narodno trobojno zastavo. Kmalu potem so bile volitve v Žireh. Klerikalci so poslali tja dr. Kreka, dr. Brejčka in Schweitzerja. Celó v ondotno duhovščino so se na prav zarobljen način zaganjali, a vzlic temu so zmagali samo za dva glasa in to v prvem razredu, v ostalih dveh razredih pa so propadli. In potem so prišle volitve na Vipavskem in tudi tam so pogoreli, najprej v Vrhpolju, katera občina je bila dolgo let prava klerikalna trdnjava, in potem še na Colu, tako da so popolnoma poparjeni. Narodna stranka hiti na Notranjskem od zmage do zmage. Stara notranjska zavednost se je začela zopet vzbujati in nas navdaja z najlepšimi upi na prihodnost. Iz vsega srca kličemo vsem narodnim možem, ki so izvojevali zadnje bitke pri občinskih volitvah: Živeli in slava Vam!

Nové železnice. Vrhniška železnica je dograjena in se začne na njej promet začetkom julija. Železniško ministrstvo je dalo knezu Wredeju na Dunaju predvoljenje za napravo električne železnice iz Ljubljane na Šmarno goro.

Predsednik družbe sv. Mohorja stolni prošt dr. Valentin Müller †. Po dolgi, 16mesečni mučni bolezni je preminul v Celovcu dne 6. junija t. l. inf. prošt tamošnjega stolnega kapiteljna, preč. g. dr. Valentin Müller, predsednik naše dišne družbe sv. Mohorja. — Pokojnik se je porodil v Glinjah, v Slovenskem Rožu, dne 16. dec. 1816. Po dovršenih gimnazijskih in bogoslovnih naukih v Celovcu bil je v mašnika posvečen dne 29. julija 1840. Služboval je najprej za kaplana v Št. Juriju ob Zili in se od tam podal v višji duh. zavod »Frintaneum« na Dunaj, kjer je postal doktor bogoslovja (l. 1847.) Za tem služboval je v Logivasi pri Celovcu, kjer je podučeval tudi v bogoslovju in kot župnik v Kotmarivasi. L. 1859. je prišel

za stolnega korarja v Celovec, kjer je nadzoroval šolstvo. Po upeljavi novih šolskih zakonov je postal ud dež. šolskega sveta in nadzornik celovških ljudskih in srednjih šol. L. 1866. prevzel je vodstvo duh. semenišča, l. 1884. pa je bil imenovan za inful. stolnega prošta in vodjo bogoslovnih nauk. — Za mnoge zasluge ga je imenoval cesar vitezom Franc Jožefovega reda in reda železne krone III. vrste. Papež pa mu je podelil čast apostolskega protonotarija in častnega komornika. — L. 1873. hotel ga je cesar imenovati ljubljanskim škofom, a dr. Müller je to čast odklonil. — L. 1860. je stopil na čelo Mohorjevi družbi in jej bil do smrti predsednik. Mnogo je storil za njo, jo uspešno branil ob temeljitega znanja, a v javnosti ni nastopil nikdar. Bodi mu časten spomin!

Vsiljenje nemščine. Poroča se, da razpošilja vlada župnim uradom samonemške pozive v prošnjo, naj pomagajo pripraviti gradivo za ljudsko štetje dne 31. decembra 1900. Kakor ti pozivi so tudi priloženi obrazci samonemški.

Istrski dež. zbor je zaključil svoje zasedanje. Kar so Lahji v zadnjih sejah počenjali, presega vse meje. To počenjanje je bilo tako škandalozno in poniževalno za državo, da se ne moremo prečuditi, kako se je moglo kaj takega dopustiti.

Goriški dež. zbor. Časniki poročajo, da so se mej laškimi in mej slovenskimi poslanci zopet začela pogajanja, da se omogoči zborovanje dež. zbora.

Slovenska šola v Gorici. Tržaško namestništvo je lani v poravnavo najemščine za slovensko mestno ljudsko šolo sekvestriralo jeden del dohodkov mesta goriškega. Proti tej odredbi, da je mestno šolo nastaniti v »Šolskem domu«, ker prostori, ki jih je izbrala občina v stari Catinellijevi vojašnici, niso primerni, se je občina pritožila na upravno sodišče. To je razveljavilo odredbo glede sekvestracije, v ostalem pa pritožbo odbilo.

Grajščino Pleterje so kupili francoski menihi. Občina Št. Jernej bi jo bila rada dobila, ker bi bila z njo za vse večne čase preskrbljena s steljo in z drvi, a ni se jej posrečila ta namera. Tako se množé samostani, v katerih živé ljudje, ki nič ne delajo, katere mora kmet rediti, slovensko ljudstvo pa mora iskati kruha v Ameriki.

Izpred porotnega sodišča. Pri porotnih obravnavah, ki so se že vršile prve dni tekočega meseca, so bili obsojeni: Josip Derenčin in Franc Srebotnjak iz Šmihela radi uboja, prvi na šest let, drugi na pet let, dočim je bil soobtoženi Štefan Mikuš oproščen; Jakob Inglič in njegova žena Ivana Inglič oba iz Lahovč, radi goljufije, Inglič na 18 mesecev, žena njegova na 5 mesecev, soobtoženi Andrej Slejko je bil oproščen; Peter Stele iz Podboršta radi uboja na pet let; Ivan Urbas iz Lazov radi uboja na 18 mesecev; Marija Blažun iz Olsevka radi detomora na štiri mesece; Jernej Prašnikar iz Vernika radi uboja na dve leti; Terezija Klanjšek iz Šmihela zaradi požiga na štiri mesece, dočim je bil soobtoženi Jakob Smrdel oproščen. Preložene so bile obravnave proti Valentinu Sušniku zaradi uboja, proti Mariji Kaligarič radi detomora in proti Janezu Črnetu radi težke telesne poškodbe.

Ljudsko štetje se bo vršilo prihodnje leto. Vlada že dela priprave. Če du-

hovniki ne bodo opozarjali ljudi na to, da mora vsak v razpredel »občevalni jezik«
vpisati jezik svoje narodnosti, potem bomo na Štajerskem, na Koroškem in na Primorskem zopet oškodovani.

Mestna hranilnica v Radovljici. V mesecu maju 1899. je 169 strank vložilo 27.402 gld. 99 kr.; 136 strank uzdignilo 17.112 gld. 52 kr.; 35 strankam se je izplačalo posojil 18.950 gld. Stanje vlog 656.231 gld. 80 kr.; denarni promet znaša 140.421 gld.

Vzgleden duhovnik živi v Trebuši na Goriškem. O njem se je poročalo naslednje: Župnik je obdolžil tri poštene župljane pri njem izvršene tatvine in jih spravil v zapor. Po sedmih tednih so jih izpustili, ker se je pokazala njih popolna nedolžnost. Župnik pase govedo in ovce, prenaša v košu steljo in seno, in čudno je gledati, kako mu odletavajo škrijci, kadar žene kravo k biku. Na potu k bolniku se je s sv. popotnico v roki pogajal z nekim kupcem za teleta. Čast možu!

Sreča v nesreči. Na Gori nad Idrijo so se na sv. Rešnjega Telesa dan, ravno ko je mislil župnik dati zadnji blagoslov, vnele čipke na oltarju v župnišču, in je bil ves oltar takoj v ognju. Vnel se je tudi velum in koretelj župniku, in zgorel je venec na monštranci. Plamen je obliznil župniku in cerkovniku celo lase, na srečo pa so navzočni možje ogenj še pravočasno potolkli.

Nemški uradniki za slovensko Koroško. Velikovško okrajno glavarstvo šteje 43.634 slovenskih in le 9545 nemških in posili nemških prebivalcev. Dasi je torej okraj slovenski, je bil doslej tam glavar, ki ni razumel nobene slovenske besede, sedaj pa pride zopet tak jezikovno nezmožen uradnik tja. In tako vlado podpirajo naši poslanci.

Cigan Held, ki je bil radi roparskega umora obsojen na smrt, pa se je z neko zvižočo izliral, pride vnovič pred porotnike in sicer pri drugem sodišču, najbrž v Ljubljani.

Za streljanje proti toči je poljedelsko ministerstvo dovolilo 1000 gld., katere ima razdeliti dež. odbor.

Nesreče. V Novem mestu je utonil v Krki gimnazijski dijak I. Marinko in sicer pri kopanju. — V Dražgošah se je ubil imoviti kmetovalec Jakob Kavčič. — V Sp. Šiški pri Ljubljani je neki kolesar podrl malega fantiča in ga na glavi smrtono varno poškodoval.

Po toči provzročena škoda znaša glasom uradne cenitve 55.200 gld.

Umrli. V Velenju na Štajerskem je umrl ugledni rodoljub, zdravnik Fran Škubic, bivši župan velenjski in prvi slovenski načelnik ondotnega okrajnega zastopa.

Iz ječe ušla sta nedavno v Škofji Loki dva nevarna tatova. Podrla sta železno peč in razkopala luknjo skozi dimniško cev ter skozi odprtino utekla.

Človeško okostje so našli pri kopanju kleti za novo mengiško župnišče.

Grozovit tepež, ki je imel še grozovitejše posledice, nastal je pred par dnevi v neki gorski vasi nad Zagorjem ob Savi. Dva vročekrvna mladeniča sporekla sta se radi svojih ljubljank. Iz prepira nastal je tako hud pretep, da je kmalu kri močila nju trdi glavi. Že sta omagovala. Še jedenkrat naskočita drug drugega. Vsled prehudega napada padeta pa oba v globok

nepokrit vodnjak. Pomoči ni bilo od nikoder, zato sta oba nesrečno končala nju mlado življenje v globokem vodnjaku. Drugo jutro gre gospodar k vodnjaku po vodo in najde notri mrtvi trupli svojega in sosedovega — petelina.

Poboj. Pri nekem ženitovanju v Gor. Šiški so se sprli pri plesu kmetski fantje. Jakoba Skodlarja sta napadla Janez in Mat. Burger z nožem in ga tako ranila, da so ga morali pripeljati v ljubljansko bolnico.

Tatvina. V noči od 1. do 2. junija so neznani tatovi, (najbrž cigani) na Juršičah pri Sv. Petru posestniku A. Kalistru ukradli kobilu in 2½ mesečnega žrebeta.

Ponesrečil je v Krestted Bute Colorado Jožef Držaj iz Boldraja pri Radovici, 23 let star. Kopal je v jami, kjer se je nanj zrušil premog in ga ubil.

Troje otrok zgorelo. Na Spodnjem Jezerskem je pogorel hlev posestnika Blaža Štularja. Zažgali so otroci. V ognju so ponesrečili tudi trije otroci v starosti 4, 5, in 7 let.

Mlad ubijalec. V Št. Vidu pri Ptujju je 10letni pastir Simon Vidovič na paši pretepel 5letno Katrico Klinšek z bičem, tako da je otrok umrl.

Utonil je dne 5. t. m. v Savi pri Zidanem mostu neki natakak. Ker je bila voda premrzla, je moža prijel krč, vsled česar se je potopil.

Dvojen uboj. V Trstu je neki delavec, ko se je pretepal z dvema tovarišema, Mahničem in Slavcem, slednja oba z nožem zabodel, da sta hipoma umrla, potem pa še necega tretjega delavca nevarno ranil.

Umor in samomor. Sluga princa Windischgrätza v Konjicah, Fran Adamčič, šel je pred kratkim s svojo ljubimko Alojzijo Teršnicovo na Dunaj. Tam je iz neznanih nagibov ustrelil najprej svojo ljubimko, potem pa samega sebe.

Nezgoda. Pri streljanju dne 1. t. m. se je v Stari Loki ponesrečil Peter Ojstrc. Pri nabijanju možnarja se je vnel smodnik in Ojstrcu osmodil obraz.

Ponesrečil je o binkoštnih praznikih protestantski duhovnik iz Ljubljane, g. Oton Baumgart, blizu Beljaka. Pri botaniziranju je padel v neko brezno in se smrtno nevarno poškodoval. Toliko moči je še imel, da si je napravil nekako ležišče, a ker ni bilo od nikoder pomoči, je v dotičnem breznu vsled dobljenih poškodb in onemoglosti umrl.

Strela ga je ubila. Na Pečinah na Goriškem je bila 20. m. m. nevihta, 23letni Fran Logar, jedini sin premožnih starišev iz Prapretne brde, je delal takrat na svojem zemljišču. Ko je začelo deževati, je stopil pod smreko, v katero je udarila strela ter tudi njega ubila.

Samomor. Pri posestniku Svetku v Gostinčah (občina D. M. Polju) službujoči pastir Fran Malalan je dne 3. m. m. tako grdo ravnal z gospodarjevo kravo, da je skoro poginila. Malalan jo je še tisti večer popihal, a 9. m. m. so ga našli v nekem gozdu pri Volavljah obešenega.

Dvojni mej madjarskimi žurnalisti in častniki. Pred kratkim so se sprli v neki szegedinski kavarni ondotni žurnalisti in nekateri častniki radi nekih pev. Častniki so napadli žurnaliste s svojim orožjem, a žurnalisti so se branili s stoli in mizami. Posledica pretepa bo okoli 10 dvobojev in pa še višja cena dotičnih pev. katerim je škandal najboljše reklama.

Letošnji cesarski manevri se bodo vršili v Bistriški dolini na Tirolskem. Udeležili se jih vse vojaštvo iz Štajerske, Koroške, Kranjske, Primorja, Gorenje Avstrije, Solnograške ter Tirolske in sicer 35 infanterijskih, 13 cesarsko-lovskih, 5 lovskih, 3 bosniški, 14 domobrantskih in 10 deželno-strelskih batalijonov, skupaj 80 batalijonov. Konjeništvu bo neznatno zastopano. Manevrov se bode udeležil tudi nemški cesar.

Toča na otoku Visu. Zadnja nevihta, o kateri je toča na Kranjskem prouzročila silno škodo, je otok Vis strašno zadela. Zrna so bila debela kakor kurja jajca, a nekateri vinogradi so bili meter debelo pokriti z ledom. Škodo cenijo na 700.000 goldinarjev.

Kuga v Aleksandriji. Zadnji čas se je v Egiptu pojavila kuga, in je že več oseb umrlo. V Trstu so z ozirom na to odredili potrebne sanitarne priprave, da se ta grozna bolezen tudi k nam ne uti-hotapi.

Dijaški nemiri na Ruskem. Kakor javljajo iz Petrograda, niso še vseh udeležencev tamošnjih dijaških nemirov izpustili iz zaporov. Še kakih 50 slušalcev rudarskih in tehničnih zavodov in nekaj slušateljic višjih ženskih šol je zaprtih.

Napad. Dne 6. t. m. so v Sredcu na ulici napali učitelja Šakmanova iz Skoplja v Stari Srbiji ter ga z bodalci ranili na 21 mestih. Vse kaže, da so napadalce vodili politični nagibi.

Požar. Kraj Polosca v Saroški veliki županiji je pogorel ob hudem viharju. Zgorelo je 140 hiš z dotičnimi gospodarskimi poslopi. Beda, ki vlada vsled te nesreče, je nepopisna.

Duhovnik pobegnil. 52letni župnik v vasi Steinau na Šleškem je minoli terek izginil brez sledu. Žalostni farni otroci pa so končno našli pismo, v katerem jim sporoča njihov ljubeči duhovni oče, da je pobegnil v Ameriko, ker se boji hude kazni ter da prosi svoje vdane ovčice, naj mu odpuste. Oblastvene preiskave so dognale, da je bil župnik do večjega števila šolaric — preintimen.

Pes prosjak. Ko se je pred kratkim peljala angleška kraljica iz Vindsora v London, da tam proslavi svojo osemdesetletnico, je med potjo dotekel njen voz pes, kateri je imel na vratu košaro. Kraljica je ukazala počasi voziti; zvedela je, da je pes last neke stare beračice, katera sama ne more več hoditi, zato je posel prosjačenja prevzel njen pes. Ves London ga pozna pod imenom Tin. Kraljica je vrgla v košarico zlat; ko je pes začul, da je novec padel v košaro, se je zopet odstranil.

Dobri okus je pri vsaki užitni stvari njena glavna lastnost. Pri uživanju odločuje naš jezik, njemu moramo prepustiti, da nas zadovolji z dobrim okusom. Iz tega se razvidi, zakaj je n. pr. tako splošno razširjena bobova kava, katere posebni duh našim živcem ugaja, in katere smo se tako navadili, da ne moremo biti brez nje, navzlic temu, da jo zdravniki nujno odsvetujejo že od tedaj, ko so jo začeli rabiti. Če je torej mogoče, da se ohrani ta priljubljeni okus in se pripravi objednem zdravju koristna kava, tedaj bi se mislilo po vsej pravici, da bi se je nihče ne branil, posebno pa ne hišne gospodinje in matere. In v resnici, Kathreiner-Kneippova sladna kava, katera tako izvrstno združuje prijetni okus bobove kave s tako dragocenimi zdravilnimi sredstvi, se ima ravno tej okoliščini zahvaliti, da se je tako hitro razširila in splošno priljubila. Lahko jo imenujemo jedino pravo družinsko kavo, in gotovo se bode tudi tam, kjer doslej še niso poznali njenih prednostij, v najkrajšem času udomačila in priznala kot najokusnejša primes k bobovi kavi in jedino pripravna, zdrava njena nadomestitev. Vendar se mora paziti na to, da se rabi vedno pristna Kathreiner-Kneippova sladna kava v znanih izvornih zavitkih z imenom „Kathreiner“, ali nikoli naj se ne kupuje drugače zavitega ali tacega blaga, ki je na vago na prodaj.

Loterijske srečke.

Gradec, 10. junija.	79, 66, 83, 42, 26.
Lino, 3. junija.	14, 4, 79, 61, 66.
Brno, 14. junija.	43, 11, 82, 7, 8.
Dunaj, 10. junija.	18, 35, 41, 57, 40.
Trst, 3. junija.	63, 35, 29, 40, 15.
Praga, 7. junija.	1, 67, 29, 35, 81.

Tržne cene v Ljubljani

14. junija 1899.

	gl. kr.		gl. kr.
Pšenica, 100 kg	9 60	Špeh povojen, kgr.	70
Rež,	8 —	Surovo maslo, „	85
Ječmen, „	7 —	Jajce, jedno . . .	02
Oves, „	6 80	Mleko, liter . . .	08
Ajda, „	9 —	Goveje meso kgr.	64
Proso, „	6 40	Telečje „ „	60
Koruza, „	5 60	Svinjsko „ „	75
Krompir, „	3 50	Koštrunovo „ „	40
Leča, uktl.	12 —	Piščanec . . .	50
Grah, „	13 —	Golob „ „	18
Fižol „	11 —	Seno, 100 kilo . . .	—
Maslo, kgr.	— 96	Slama, „ „	—
Mast, „	— 72	Drva trda, klfr. . .	6 50
Špeh svež, „	— 64	„ mehka, „ . . .	4 60

Postranski zaslužek

trajen in rastoč, ponuja se spoštovanim, deloljubnim in stalno naseljenim osebam s prevzetjem zastopa domače zavarovalne družbe prve vrste. Poudbe pod „1.798“ Gradec, poste restante.

Razglas.

Mestna hranilnica ljubljanska

posojuje denar na posestva in sicer do 5000 glđ po $4\frac{3}{4}\%$, od 5000 glđ. naprej pa po $4\frac{1}{2}\%$, ter daje posojila na posestva tudi na ta način, da prevzema potom odstopa vže vknjižene dolgove proti $4\frac{3}{4}\%$, oziroma $4\frac{1}{2}\%$ obrestovanju.

Obresti se plačujejo vsacega pol leta naprej, z njimi pa plača vsak dolžnik tudi toliko na kapital, da znašajo obresti in to odplačilo vsako leto ravno 5% od izposojenega kapitala, tako da se ves dolg polagoma poplača.

Kava družbe sv. Cirila in Metoda!

Cenjena gospodinja!

Ne dajte si vsiljevati drugih izdelkov cikoriij, ampak zahtevajte povsod najboljši pridevek k pravej bobovi kavi, ki Vam bode gotovo ugajal, to je iz čiste cikorijske in sladove tvarine napravljena domača „Kava“ in „Sladna kava družbe sv. Cirila in Metoda“.

☛ Dobiva se povsod! ☚

Glavna zaloga pri: **Iv. Jebačinu** v Ljubljani.

Sladna kava družbe sv. Cirila in Metoda!

F. P. VIDIC & Co. v Ljubljani

ponujajo po najnižjih cenah vsakokoli množno

zidarske opeke zarezane strešne opeke

(Strangfalzziegel) rudeče in črne, z zraven spadajočo stekleno zarezano opeko in strešnimi okni iz vlitega železa

lončene peči in štedilnike

lastnega izdelka

Roman-cement

lastnega izdelka

Dovški portland-cement

kakor vse v stavbinsko stroko spadajoče predmete.

☛ Najnižje cene!!! ☚

(672—10)